

HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2020

1. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Hyvinvointilautakunta on valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti hyväksynyt sisäisen valvonnan valvontasuunnitelman vuodelle 2020. Valvontasuunnitelman toteutumisesta on raportoitu hyvinvointilautakunnalle 14.9.2020 ja 25.1.2021. Valvonnassa ei ilmennyt suurempia epäkohtia. Toimialajohtaja on toteuttanut säännöllistä sisäistä tarkkailua toimialajohtajien toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

Riskien hallinnassa on tehty työyksikkökohtaiset riskianalyysit. Niiden pohjalta varaudutaan riskien ennakkointiin ja hallitsemiseen. Riskianalyysin seuranta toteutetaan vuosittain. Vastuu riskien hallinnasta on jokaisen tulosalueen vastuuhenkilöllä ja tulosityksikön johtajalla, kokonaisvastuu on toimialajohtajalla.

1.1. Toimintaympäristö ja toiminnan organisointi

Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti koko toimialalla. Lain muutosten edellyttämät toiminnan muutokset huomioidaan hyvissä ajoin ennen lain varsinaista voimaantuloa, muutoin toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädytään jossain määrin tai merkittävästi. Riskin todennäköisyys on erittäin pieni. Toiminnasta vastaavat seuraavat jatkuvasti lainsäädäntönsä kehittymistä ja valmistelevat tulevia muutoksia hyvissä ajoin.

Kunnan sääntöjen ja ohjeiden noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin saavuttamatta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo toimialajohtaja.

Erilaisten ostopalvelusopimusten toteutumattomuus voi aikaansaada sen, että toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta jäädytään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan tulee seurata tehtyjen ostopalvelusopimusten noudattamista säännöllisesti ja keskusteltava palvelun tuottajan kanssa epäkohdista.

Oppilashuollon palvelut tuottaa Essote-kuntayhtymä. Palvelujen tuottamisen häiriöissä toiminnalle asetetuista tavoitteista jäädytään merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri.

Hyvinvointipalvelujen organisaatio on pitkäaikaisen kehitystyön johdosta selkeä ja tarkoituksenmukainen.

1.2. Suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

Tavoitteet asetetaan vuosittain talousarviossa ja taloussuunnitelmassa. Tavoitteet johdetaan kuntastrategiasta ja sen pohjalta tehdyssä hyvinvointipalvelujen toimeenpano-ohjelmasta. Jos toimintaa ei kehitetä, toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Koronapandemia aiheutti kaikilla hyvinvointipalvelujen vastuualueilla sen, että kaikki tavoitteet eivät toteutuneet.

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion käyttösuunnitelman vuosittain. Toimialajohtaja seuraa koko toimialan talousarvion toteutumista ja vastuuhenkilöt oman tulosalueen osalta. Toimialajohtaja raportoi hyvinvointilautakunnalle talouden tilanteesta joka kokouksessa, noin kuusi kertaa vuodessa. Talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle kaksi kertaa vuodessa vuosikolmannesraporttien muodossa ja kolmannen kerran tilinpäätöksen yhteydessä. Yllättävät tilanteet voivat aiheuttaa sen, että omalle toiminnalle asetettu tavoite ei välttämättä toteudu täysin. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavalla on vastuu siitä, että yllättävissäkin tilanteissa toiminta

järjestetään niin, että tavoitteet toteutuvat. Koronapandemia aiheutti kaikilla hyvinvointipalvelujen vastuualueilla sen, että kaikki tavoitteet eivät toteutuneet.

1.3. Päätöksenteko

Päätöspöytäkirjat laaditaan, tarkastetaan ja pidetään nähtävänä hallintosäännön määräysten mukaisesti. Päätöksiä tehtäessä vaikutusten ennakoarviointi jää usein vähäiselle huomiolle. Riskinä ovat päätöksen ennalta arvaamattomat ja epäedulliset vaikutukset eri tahoille, tällöin toiminnalle asetettu tavoite jää jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni.

1.4. Henkilöstö

Henkilöstöhallinto toteutetaan hallintosäännön sekä talousarviossa olevien ja kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksia pidetään 4-6 kertaa vuodessa ja vastuualue-/työpaikkakokouksia jokaisella vastuualueella/yksikössä tarpeen mukaan. Toiminta- ja työtöjät ovat varmistettu niin, että toimialajohtajalle ja vastuuhenkilöille on määrätty sijaiset.

Hyvinvointipalveluihin on saatu tähän saakka pääsääntöisesti ammattitaitoista henkilöstöä mutta on kohtalainen riski, että kelpoista henkilöstöä ei saa rekrytoitua. Ammattitaitoisen henkilöstön puute aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Tällöin kuntalaiset eivät saa tarvitsemiaan palveluja tai palvelujen taso laskee. Toiminnan pitkän tähtäimen suunnittelu ja ennakointi pienentää epävarmuutta.

Henkilöstön kouluttautumishalun hiipuminen voi aiheuttaa sen, että kunnan kannalta olennainen tavoite jää osin saavuttamatta. Riski on pieni. Toiminnasta vastaava huolehtii siitä, että henkilöstöä kannustetaan kouluttautumaan ja henkilöstön kouluttautuaessa heidän sijaisjärjestelynsä toimivat.

Äkillisissä tilanteissa sijaisen saaminen voi olla vaikeaa. Myös sijaisen perehdyttäminen jää olemattomaksi tai hyvin vähäiseksi ja toiminnalle asetetuista tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riski on kohtalainen. Toiminnasta vastaavan on huolehdittava sijaisjärjestelyistä ja riittävästä perehdyttämisestä.

Kun henkilöstö vähenee ja ikääntyy, jaksaminen on riskitekijä. Henkilöstö joutuu vastaamaan suuremmasta työkokonaisuudesta ja tekemään enemmän töitä. Tällöin toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on suuri. Toiminnasta vastaavien on yhdessä työsuojelun organisaation ja työterveyshuollon kanssa huolehdittava henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Koko toimialalla on riski siinä, että vain yksi tai kaksi työntekijä hallitsee tietyn työtehtävän. Jos he ovat työvapaalla, tehtävien hoito kärsii. Riskin todennäköisyys on kohtalainen. Toimialajohtajan ja toiminnasta vastaavien on huolehdittava siitä, että henkilöstön osaamispohjaa laajennetaan niin, että useampi henkilö hallitsee samat työtehtävät. Lisäksi minimimiehityksellä toimittaessa yhdenkin henkilön yllättävä tai pitkäaikainen poissaolo vaikuttaa toimintojen toteutumiseen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on kohtalainen.

Suurimpia työturvallisuusriskejä ovat sisäilmaongelmat. Jos sisäilma on huono, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaava, tekninen toimiala ja työsuojeluorganisaatio huolehtivat siitä, että sisäilmaongelmia ei ole tai ongelmat poistetaan heti, kun ne ilmenevät.

1.5. Tietojärjestelmät

Tietoturvallisuus perustuu kunnan yhteiseen tietoturvamennettelyyn ja ohjeistukseen sekä vastuuntuntoiseen työskentelytapaan arkaluontoisten asioiden käsittelyssä.

Sekä työntekijöiden että asiakkaiden tietoja on erittäin paljon erilaisissa ohjelmistoissa. Mikäli ohjelmisto ei toimi, asioiden hoito vaikeutuu ja joissakin tapauksissa voi loppua kokonaan. Riskin todennäköisyys on pieni. Riskiä hallitaan osaltaan hoitamalla päivitykset sekä ohjeistamalla käyttäjät.

Sähköpostin toimintaongelmat aiheuttavat tiedonkulun ongelmia. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän ongelmat hidastavat päätöksentekoa. Tällöin palvelujen tuottaminen myös hidastuu. Riski on pieni.

Atk-tuen poissa ollessa avun saaminen on hyvin vähäistä ja asioiden hoito vaikeutuu. Riskin todennäköisyys on kohtalainen.

1.6. Hankinnat

Hankinnat tehdään pääsääntöisesti kilpailuttamisen perusteella. Näin saadaan toiminnot järjestettyä todennäköisimmin kustannustehokkaasti. Hankintojen suunnitelmallisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Toiminnasta vastaavien on huomioitava kaluston tärkeys ja kunnossapidon merkitys toimintojen toteutumiselle sekä käyttäjäturvallisuus. Riskinä ovat kaluston yllättävät korjauskustannukset tai uuden kaluston hankinta. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on tehtävä hankinnat suunnitelmallisesti ja ennakoitava kaluston kunto.

1.7. Sopimukset ja projektit

Erilaiset hyvinvointipalvelujen toimialalla tehdyt ostopalvelu- ja yhteistoimintasopimukset ovat toimineet pääsääntöisesti hyvin. Sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikoja seurataan jatkuvasti. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtyjen sopimusten osalta riskinä on sopimuksen yllättävä purkautuminen tai toimijan resurssipula, jotka aiheuttavat sen, että toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin tavoitteista. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on suunnittelussa huomioitava tämä riski.

Projekteja on eri vastuualueilla ja niiden vastuut on määritelty projekteja käynnistettäessä. Erilaiset hanke- ja erityisrahoitusten haku voi jäädä epähuomiossa tekemättä, koska hakeminen on yhden henkilön vastuulla. Tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet jäävät jossain määrin tavoitteesta. Riskin todennäköisyys on pieni. Hanke- ja erityisrahoitusten hakuaikoja on seurattava intensiivisesti. Monivuotisten hankkeiden rahoituksen päättyminen kesken suunnitellun hankekauden voi keskeyttää hankkeen. Tällöin toiminnalle asetetusta tärkeästä tavoitteesta voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on varauduttava tähän.

1.8. Omaisuus

Kunnan tekninen toimiala vastaa kunnan kiinteistöistä. Koneiden ja laitteiden on oltava asianmukaisia ja turvallisia. Riskinä on henkilöstön ja/tai asiakkaiden loukkaantuminen. Riskin todennäköisyys on pieni. Toiminnasta vastaavien on huolehdittava koneiden ja laitteiden kunnosta ja turvallisuudesta sekä opastettava käyttäjiä.

1.9. Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit

Ostolaskujen hyväksymisen sujumattomuus voi aiheuttaa rahallisen riskin viivästyskorkojen muodossa. Riskin suuruus ja todennäköisyys on pieni. Toimialajohtajan on varmistettava laskujen hyväksyjien varahenkilöjärjestelmän toimivuus.

1.10. Tiedonkulku

Tiedonkulku henkilöstölle hoidetaan suusanallisesti, sähköpostitse, sähköisillä kanavilla, kirjeitse, hyvinvointipalvelujen johtoryhmän kokouksissa, työpaikkakokouksissa ja työpisteiden ilmoitustauluilla. Tiedottamiseen on jatkuvasti kiinnitettävä huomiota ja sitä on kehitettävä. Tiedottamisessa tulee olla yhdenmukainen linja. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen, joka voi vaikuttaa myös palvelutuotantoon. Riskin todennäköisyys on pieni.

Asianmukainen ja oikea-aikainen tiedottaminen palvelujen käyttäjille on olennainen osa palvelutuotantoa. Tiedottamisessa tulee olla yhtenäinen linja. Tiedotettaessa tulee huomioida tiedottamisväylät, joita asiakkaat käyttävät. Tämä edellyttää henkilöstön osaamista ja tiedottamiseen sopivaa välineistöä. Riskinä on tiedottamisen epäonnistuminen ja tällöin toiminnalle asetetut tavoitteet voivat jäädä jossain määrin saavuttamatta. Riskinä on myös henkilöstön osaamisen ja välineistön puute. Riskien todennäköisyys on pieni. Kunnan tulee hankkia henkilöstölle tiedottamiskoulutusta ja asianmukainen välineistö.

Tiedon kulku ja tiedottaminen sekä organisaation sisällä että ulkopuolelle on yhden tai parin henkilön varassa. Jos tieto ei kulje, toiminnalle asetetuista tärkeistä tavoitteista voidaan jäädä merkittävästi. Riskin todennäköisyys on pieni. Tiedottamisesta vastaaville on oltava varahenkilöjärjestelmä.

2. TOIMINTAKERTOMUS

2.1. HYVINVOINTIPALVELUJEN TOIMIALA

Kärkitavoite	Toteuma
Saimaa Geopark -kohteiden ja Saimaan kulttuuriperinnön tunnettavuuden nostaminen tutustumalla kohteisiin sekä järjestämällä tapahtumia, näyttelyitä, luentoja ja opaskoulutuksia.	<p>SUURIN OSA KOHTEISIIN TUTUSTUMISISTA, TAPAHTUMISTA, NÄYTTELYISTÄ, LUENNOISTA JA OPASKOULUTUKSISTA PERUUNTUIVAT KORONAEPIDEMIAN VUOKSI MAALISKUUSTA ALKAEN.</p> <p>LASTEN KESÄVIIKON TAPAHTUMAT NORPPALAAVULLA JA LIEHTALANNIEMEN MUSEOTILALLA SEKÄ KIRJAKEMMAKAT TOTEUTETTIIN.</p> <p>YHTENÄISKOULUN GEOPARK-OPPIMISPOLKU VIETY ITSLEARNING-OPPIMISALUSTALLE, POLKUA TOTEUTETAAN OPETUKSESSA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN KAIKKIEN LUOKKIEN NORPPAPOLKURETKET TOTEUTETTIIN ELOKUUSSA.</p> <p>KANSALAIPOISTON JÄRJESTÄMÄ GEOPARK-KURSSI TOTEUTETTIIN SYKSYLLÄ JA SIIHEN OSALLISTUI</p>

	<p>HYVINVOINTIPALVELUISTA KAKSI OPETTAJAA, VAPAA-AIKASIHTEERI JA LIIKUNNANOJAJAA.</p> <p>UNESCON GEOPARK -STATUSTA ESITETTIIN JOULUKUUSSA SAIMAA GEOPARKILLE.</p> <p>SUVOROV-HANKE ALOITETTU.</p>
<p>Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnalliseen toimintakulttuuriin panostamalla, kuntalaisten liikuntaa tukemalla, monipuolisella kulttuuritarjonnalla sekä esteettömyyteen panostamalla.</p>	<p>MONIPUOLISTA TARJONTAA ERI IKÄRYHMILLE KORONAEPIDEMIAN AIHEUTTAMIIN RAJOITUKSIIN SAAKKA SEKÄ SEN JÄLKEEN SYKSYLLÄ.</p> <p>YHTENÄISKOULUSSA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjakemmakoiden kouluvieraat 13. ja 14.8. • Taideteemapäivä alaluokille 21.8. • 8.lk golf-opetus 21. ja 28.8. • pyöräily- ja liikenneturvallisuusviikot syyskuussa • 8.lk Taidetestaus 16.10. Mikkelissä • Totem-teatterin esitys ja työpajat marraskuussa • koulun kerhotoiminta koronarajoitusten mukaisesti • alkuopetuksen sekä 7.luokan uimahalliretket • Jarkko Rinteen jalispäivä 15.10. • joulujuhla kynttiläkulkueena 19.12. • ergonomiset oppilaskalustehankinnat 6.-luokkalaisille <p>VAUHTIA VEEKAREIHIN! – VARHAISKASVATUKSEN LIIKUNTAHANKE: ENNEN KORONAEPIDEMIAA LASTEN TANSSITUNTI JA KESÄLLÄ TUTUSTUMISRETKI NORPPAPOLULLE. SYKSYLLÄ PERHEILTA, UIMAHALLIRETKIÄ JA HENKILÖKUNNAN KOULUTUSTA.</p> <p>KUNTOPORTAILLE KUVALLISET OHJEET JA NELJÄ ERILAISTA TREENIOHJELMAA.</p> <p>KANSALAIPOISTON LIIKUNNAN KURSSIT TOTEUTUIVAT SYKSYLLÄ KORONARAJOITUSTEN MUKAISESTI RAJOITETUILLA KÄVIJÄMÄÄRILLÄ.</p> <p>SAARISTOREITISTÄ UUSI ESITE JA UUTTA RETKIOPASTUSTA.</p> <p>JOULUAIHEINEN VALOTAIDETEOS.</p>
<p>Lapsen oikeuksien tunnetuksi tekeminen sekä kuntalaisille että lasten parissa työskenteleville järjestämällä koulutuksia ja tiedottamalla.</p>	<p>VUODEN LOPULLA TOTEUTETTIIN PÄÄTTÄJILLE JA HUOLTAJILLE KYSELY, MITÄ ON LAPSIYSTÄVÄLLISYYS.</p> <p>YHTENÄISKOULU JA PÄIVÄKOTI TOTEUTTIVAT UNICEF-KÄVELYN 22.9.2020</p> <p>LASTEN OIKEUKSIEN TEEMAVIIKKOA VIETETTIIN VIKKOLLA 47 PÄIVÄKODISSA, YHTENÄISKOULUSSA JA NUORISOPALVELUISSA.</p>

	YHTENÄISKOULUN PEDAGOGINEN ILTAPÄIVÄ LAPSEN OIKEUKSIEN TEEMALLA 11.11.2020.
Lapsiystävällinen kunta -mallin kehittämissuunnitelman valmistuminen ja toteuttamisen aloittaminen.	KOORDINAATIORYHMÄ ALOITTI KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TEON VUODEN ALUSSA MUTTA SE KESKEYTYI KORONAEPIDEMIAN VUOKSI. LOPPUVUODESTA SUUNNITELMA VALMISTUI JA VALTUUSTO HYVÄKSYI SEN JOULUKUUSSA. SUUNNITELMA ESITELTY HYVINVOINTIPALVELUJEN HENKILÖSTÖLLE JA ORVOKKI-RYHMÄLLE.
Tilapäisen lastenhoitopalvelun käynnistäminen yhteistyössä MLL:n, 4H:n ja seurakunnan kanssa vuoden loppuun mennessä.	EI OLE ALOITETTU KORONAEPIDEMIAN VUOKSI.
Syrjinnän ja yksinäisyyden torjuntaan panostaminen etsivässä nuorisotyössä, järjestämällä tapahtumia ja koulutuksia haja-asutusalueella sekä kehittämällä ikäihmisten etäyhteyspalveluja.	VANHUSTEN VIIKOLLA KORTTIEN TEKO JA VIENTI PALVELUKESKUKSEEN, SENIORIKODEILLE SEKÄ KOTONA ASUVILLE VANHUKSILLE. ETSIVÄN NUORISOTYÖN PALVELUT KÄYTÖSSÄ Po1nt-Chat -PALVELU (KORONAEPIDEMIAN VUOKSI LAAJENNETTU AUKIOLO KEVÄÄLLÄ) PUUMALAN, JUVAN JA RANTASALMEN KUNTIEN YHTEINEN KESÄAUTO-HANKE 1.6.-15.9. MONIPUOLINEN KERHOTOIMINTA JA HARRASTUSKYTYI LAPSILLE JA NUORILLE LASTEN KESÄVIIKKO HEINÄKUUSSA
Kuntalaisten osallisuuden sekä heidän kohtaamisen ja kuulemisen vahvistaminen jatkuvalla asiakkaiden kuuntelemisella, järjestämällä kuulemistilaisuuksia, kyselyjä, teemapäiviä ja tapahtumia sekä keräämällä palautetta.	YHTENÄISKOULUSSA LAPSET JA NUORET MUKANA TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA ARVIOINNISSA, MM. HYVINVOINTITEEMAN SUUNNITTELUSSA. VARHAISKASVATUKSESSA LAPSET MUKANA TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA ARVIOINNISSA. YHTENÄISKOULUN VANHEMPAINILTOJEN KEHITTÄMISEHDOTUS LAADITTU. YHTENÄISKOULULLA ASIAKASKYSELYT ETÄOPETUKSEN TOTEUTUMISESTA KEVÄÄLLÄ, HARRASTUSKYSELY OPPILAILLE LOKA-MARRASKUUSSA, HYVINVOINTIKYSELY OPPILAILLE MARRASKUUSSA, KERHOKYSELY HUOLTAJILLE MARRASKUUSSA. YHTENÄISKOULUSSA HUOMAA HYVÄ -SEINÄ TAPAKASVATUSVIIKOLLA, VKO 38. YHTENÄISKOULUN 6.-LUOKKALAISET MUKANA PÄÄTTÄMÄSSÄ HEILLE HANKITTAVISTA OPPILASKALUSTEISTA.

	<p>NUORISOVALTUUSTON KOKOUSTEN LISÄKSI MIELIPITEIDEN KERÄÄMINEN WHATSAPP-RYHMÄN KAUTTA.</p> <p>NUORISOVALTUUSTO JÄRJESTI NUORTEN KEMMAKAT SILTAKEMMAKOIDEN YHTEYDESSÄ.</p> <p>LIITO-TYÖRYHMÄ KOKOONTUI 3 KERTAA.</p> <p>LIIKUNTAPAIKOISTA JA -PALVELUISTA KUNTALAISILLE PALAUTEKYSELY KUNNAN NETTISIVUILLA.</p> <p>PALAUTETTA KERÄTTY URHEILUHALLIN PALAUTELAATIKON JA OPISTON PALAUTELOMAKKEIDEN VÄLITYKSELLÄ.</p> <p>KANSALAIPOISTOLLA SÄHKÖINEN PALAUTELOMAKE KUNNAN NETTISIVUILLA.</p>
<p>Henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen vahvistaminen tukemalla hyvinvointia ja jaksamista, huolehtimalla työergonomiasta, ylläpitämällä ja kehittämällä osaamista sekä toiminnan ja oman työn jatkuvalla arvioinnilla.</p>	<p>HYVINVOINTIA JA JAKSAMISTA TUETTU MM. OSA-AIKAISUUDELLA JA TYÖTEHTÄVIÄ JÄRJESTÄMÄLLÄ.</p> <p>KOULUTUKSIIN OSALLISTUTTU AKTIIVISESTI 18.3. SAAKKA, SEN JÄLKEEN JOITAKIN ETÄKOULUTUKSIA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN LUKUVUODEN 2020-2021 TEEMANA HYVINVOINTI.</p> <p>YHTENÄISKOULUSSA TOTEUTETTU POSITIVIISTA PSYKOLOGIAA JA PEDAGOGIIKKA.</p> <p>YHTENÄISKOULUN ARVIOINNIT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LUKUVUODEN VÄLIARVIOINTI JOULUKUUSSA • LUKUVUOSIARVIOINNIN YHTEYDESSÄ ARVIOITU MYÖS HENKILÖSTÖN HYVINVOINTIA. <p>YHTENÄISKOULUSSA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tyky-iltapäivä 2.9. Norppapolun laavulla yhdessä musisoiden • Positiivisen pedagogiikan koulutuspäivä koko henkilökunnalle 5.9. • Vakinaiset koulunkäynninohjaajat osallistuvat Lapsen rauhoittumisen tukeminen -koulutukseen 24.9. • Erityisopettajat osallistuvat Vahvuusperustaiset pedagogiset tukitoimet perusopetuksessa -koulutukseen 29.9. • Fysioterapeutti tarkasti yhtenäiskoulun henkilökunnan työpisteiden ergonomian 30.9. Näiden perusteella hankittiin henkilökunnalle sähköpöytiä, satulatuoleja sekä rannetukia. • Läsnäolo-päivänavaukset torstaisin sekä henkilökunnan maanantaipalavereissa <p>TYÖYHTEISÖJEN SÄÄNNÖLLISET KOKOUKSET</p>

Palvelujohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö-% 2020	Muutos, % 2019-2020
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	246 696	180 195	180 195	186 529,49	103,5	-24,39
Toimintamenot	-3 727 506	-3 840 615	-3 840 615	-3 344 532,20	87,1	-10,27
TOIMINTAKATE	-3 480 810	-3 660 420	-3 660 420	-3 158 002,71	86,3	-9,27
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-1 622	-1 679	-1 679	-1 481	88,2	-8,68
<i>Toimintaketteen muutos, %</i>	-5	5	0	-16		218,19
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	224 751	161 435	161 435	166 589,49	103,2	-25,88
Toimintamenot	-2 898 027	-2 980 510	-2 980 510	-2 646 474,30	88,8	-8,68
TOIMINTAKATE	-2 673 276	-2 819 075	-2 819 075	-2 479 884,81	88,0	-7,23

Hyvinvointipalvelujen toimintatulot ylittävät talousarvion 3,5 %:lla (6 334,49 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 12,9 %:lla (496 082,80 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 13,7 %:lla (502 417,29 €:lla).

Tuloja on kasvattanut valtion ja aluehallintoviraston myöntämät erityisavustukset opetus- ja varhaiskasvatuspalveluille. Menoja on vähentänyt lähinnä koronarajoitukset kaikilla vastualueilla.

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 9,3 % pienempi (322 807,29 €).

2.2. HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Palvelusuunnitelma: Hyvinvointilautakunta hallinnoi opetus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on myös edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Palvelujohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö-% 2020	Muutos, % 2019-2020
Hyvinvointilautakunnan kokouksia	5	6	6	6	100,0	20,0
Käsiteltyjä asioita	56	60	60	63	105,0	12,5
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	0	0	0	0		
Toimintamenot	-145 427	-117 490	-117 490	-110 914,91	94,4	-23,7
TOIMINTAKATE	-145 427	-117 490	-117 490	-110 914,91	94,4	-23,7
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-68	-54	-54	-52	96,5	-23,2
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	0	0	0	0		
Toimintamenot	-138 765	-112 520	-112 520	-102 554,91	91,1	-26,1
TOIMINTAKATE	-138 765	-112 520	-112 520	-102 554,91	91,1	-26,1

Toiminnan ja talouden toteuma

Hyvinvointilautakunta on kokoontunut vuoden aikana 6 kertaa ja käsitellyt 63 asiaa.

Keskeisimmät käsitellyt asiat ovat olleet vuoden 2020 talousarvion käyttösuunnitelma, väliarvioinnit lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta 2018-2021 ja suunnitelmasta ikääntyneen väestön tukemiseksi 2018-2021, yhteistyösopimus Etelä-Savon yhteen sovittavaan perhekeskustoimintaan 2020-2021, varhaiskasvatussuunnitelma, sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2019 ja suunnitelma vuodelle 2020, kouluterveyskyselyn 2019 tulokset, kansalaisopiston lasten ryhmien minimiopiskelijämäärä, lausunto hiihtoareena-aloitteesta, kulttuuripalkinnon saajan valinta, lastenvaalien toteuttaminen valtuustoaloitteen pohjalta, yhtenäiskoulun lukuvuoden 2019-2020 arviointi, leikkipuistotoiminta kesällä 2020 ja toiminnan vakiinnuttaminen, sisäisen valvonnan puolivuotisraportti 2020, taiteen perusopetuksen/tanssi yhteistyösopimus, UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin toimintasuunnitelma, Liehtalanniemen museotilan toimintakertomus 2020, Puumala-rahaston säännöt ja hyvinvointipalvelujen talousarvio vuodelle 2021. Lisäksi hyvinvointilautakunta on seurannut joka kokouksessaan talousarvion toteumaa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kokoontunut vuoden aikana 4 kertaa ja käsitellyt 43 asiaa.

Keskeisimmät käsitellyt asiat ovat olleet ESSOTEn vammaispoliittinen ohjelma, lausunto liikunnanohjaajan toimenkuvasta, aloitteet selkokieliisyyden lisäämisestä ja kunnanhallituksen huoneen tuoleista, kehitysvammaisten työtoimintaan osallistuvien palautteet, lausunnot äänestysalueen muuttamisesta, hiihtoareena-aloitteesta, yleismies ”Jantusen” palkkaamisesta sekä iäkkäiden henkilöiden palvelukokonaisuutta koskevasta lainsäädännön uudistamisesta, vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma 2020-2025, vanhusten viikon tapahtumat, kansainvälisen vammaistenpäivän tapahtumat, osallistuvan budjetoinnin määrärahan käyttö vanhusten ja vammaisten virkistäytymiseen, joulupostia ikäihmisille -kampanja ja lausunto vanhusasiavaltuutetusta.

Hyvinvointilautakunnan toimintamenot alittavat talousarvion 5,6 %:lla (6 575,09 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 23,7 % pienempi (34 512,09 €). Tämä johtui siitä, että 1.2.2020 palvelujohtaja siirtyi osa-aikatyöhön.

2.3. OPETUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Opetuspalvelut tarjoaa esiopetusta, perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä taiteen perusopetusta. Oppilaalle turvataan koko yleissivistävän koulutuksen ajan sellainen oppimisympäristö, joka tukee häntä perustietojen ja -taitojen sekä tiedonhankinnan ja soveltamisen oppimisessa. Oppilasta tuetaan hyvän opiskelumotivaation ja yhteistyötaitojen saavuttamisessa. Yleissivistävän koulutuksen aikana oppilas kasvaa ihmisenä ja oppii kunnioittamaan ympäristöä.

Peruskoulun rehtori	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö- % 2020	Muutos, % 2019- 2020
Oman perusopetuksen toimintakate €/oppilas	14 635	17 922	17 922	14 485	80,8	-1,0
Esiopetuksen toimintakate, €/oppilas	8 138	10 546	10 546	10 332	98,0	27,0
0-9 luokan oppilaat	123	112	112	119	106,3	-3,3
Oppilaat oppivat lukemaan 1. luokalla, % oppilaista	100	100	100	100	100,0	0,0
Peruskoulun päättäneet saavat jatko-opintopaikan, % oppilaista	100	100	100	100	100,0	0,0
Tietotekniikka on ajantasainen ja OPS2016:n edellyttämällä tasolla	toteutunut mutta vaatii jatkuvaa päivitystä	toteutunut	toteutunut	toteutunut mutta vaatii jatkuvaa päivitystä		
Vakinainen henkilöstö osallistuu täydennyskoulutukseen % henkilöstöstä	100	100	100	100	100,0	0,0
Erityisopetusta tarvitsevat oppilaat saavat tarvitsemansa tasoisen tuen % oppilaista	100	100	100			
				Koronan aiheuttaman etäopetuksen aikana keväällä 2020 kaikkien erityisoppilaiden tuki ei toteutunut tavoitteiden mukaisesti.		
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	50 257	35 115	35 115	51 249,72	145,9	2,0
Toimintamenot	-2 058 057	-2 206 275	-2 206 275	-1 857 730,70	84,2	-9,7
TOIMINTAKATE	-2 007 800	-2 171 160	-2 171 160	-1 806 480,98	83,2	-10,0
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-936</i>	<i>-996</i>	<i>-996</i>	<i>-847</i>	85,1	-9,4
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	50 257	35 115	35 115	51 249,72	145,9	2,0
Toimintamenot	-1 629 083	-1 681 535	-1 681 535	-1 498 743,70	89,1	-8,0
TOIMINTAKATE	-1 578 826	-1 646 420	-1 646 420	-1 447 493,98	87,9	-8,3

Toiminnan ja talouden toteuma

Kevään 2020 yhteishaussa kaikki päättöluokan oppilaat saivat jatko-opintopaikan. Kaikki 1.-luokkalaiset oppivat vuoden aikana lukemaan.

Opetuskäytössä oleva tietotekniikka on ajan tasalla ja ahkerassa käytössä, laitehankintoja joudutaan kuitenkin tekemään koko ajan teknologian kehittymisen myötä. Kevät- ja syyslukukaudella 2020 yksi opettaja toimi tutoropettajana kaksi tuntia viikossa. Tutor-opettaja auttoi muita opettajia mm. ohjelmoinnin ja näppäintaitojen harjoittelun opetuksessa, toimi samanaikaisopettajana luokissa ja piti sekä yhteisiä että yksilöllisiä opetustuokioita henkilökunnalle. Sekä henkilökunnan että oppilaiden digitaidot ottivat ison kehitysaskelen etäopetukseen siirryttäessä.

Koronapandemian aiheuttamien poikkeusjärjestelyiden vuoksi esi- ja perusopetuksessa siirryttiin etäopetukseen 18.3.-13.5. väliseksi ajaksi. Rehtorin lisäksi koululle jäivät työskentelemään esiluokanopettaja, kolme erityisopettajaa sekä koulunkäynninohjaajat, muut työskentelivät etänä. Lähiopetukseen jäi oppilaista noin 10 %, jotka olivat esi- ja alkuopetuksen oppilaita sekä vanhempia erityisen tuen oppilaita. Lisäksi joka viikko tuli tuen tarpeen kasvaessa lisää oppilaita, jotka kävivät koululla lähiohjauksessa pari tuntia päivässä. Lähiohjausta antoivat koulunkäynninohjaajat ja erityisopettajat. Kaikki erityisen tuen oppilaat eivät olleet lähiopetuksessa, joten heidän tukensa ei toteutunut sataprosenttisesti tarpeen mukaisesti. Kaikkien oppilaiden huoltajille sekä yläluokkien oppilaille tehtiin etäopetuksen aikana kyselyt opetuksen toimivuudesta ja korjattiin toimintaa palautteen mukaisesti.

Syyslukukausi 2020 saatiin käydä kokonaan lähiopetuksessa. Turvallisuusmääräykset saatiin toteutettua hyvin ja niitä noudatettiin tunnollisesti. Uusiin määräyksiin reagoitiin nopeasti ja toimintaa sopeutettiin aina niiden mukaisesti.

Oppilashuolto on pääsääntöisesti toteutunut lain mukaisesti. Essoten järjestämien psykologipalveluiden saatavuudessa oli katko. Joulukuussa 2019 Essoten koulupsykologin paikka oli haussa, mutta hakijoita ei ollut. Psykologin palvelut saatiin maaliskuussa 2020 järjestymään ostopalveluna, jossa sopimus piti sisällään kymmenen tutkimusta, mikä oli sinällään riittävä määrä, mutta palvelu ei sisältänyt lainkaan yhteisöllistä oppilashuoltotyötä. Kesäkuussa 2020 Essote sai palkattua Juvan ja Puumalan yhteisen koulupsykologin, minkä jälkeen palvelua on ollut tarjolla jopa aiempaa paremmin.

Poikkeusolojen aikaan keväällä 2020 Essote siirsi kouluterveydenhoitajan toisiin tehtäviin, mikä koettiin hankalaksi, koska terveydenhoitajaa oli koko lailla mahdotonta tavoittaa tämän jälkeen. Sen sijaan psykologin tutkimukset jatkuivat lähipalveluna ja koulukuraattoriin oli toimiva yhteys videoyhteyden kautta. Typistetty oppilashuoltoryhmä, jossa olivat mukana rehtori, koulukuraattori, erityisopettaja ja oppilaanohjaaja, tapasi säännöllisesti videoyhteyden kautta. Syyslukukaudella oppilashuolto on toiminut lain mukaisesti, tavoitteellisesti ja tuloksellisesti.

Koulun henkilökunta kävi aktiivisesti täydennyskoulutuksessa alkuvuoden 2020. Poikkeusolojen vuoksi lähes kaikki keväälle suunnitellut täydennyskoulutukset peruuntuivat. Lukuvuoden 2020-2021 teema hyvinvointi valittiin kuntastrategian painopisteistä. Syksyllä järjestettiin koko henkilökunnalle koulutus positiivisesta pedagogiikasta. Erityisopettajat ja koulunkäynninohjaajat osallistuivat myös ammattiryhmilleen suunnattuihin positiivisen pedagogiikan koulutuksiin.

Kaikille etäopetuksessa olevien oppilaiden perheille jaettiin 50 euron arvoinen ruokalahjakortti/etäoppilas sekä huhti- että toukokuussa. Lahjakortin pystyi käyttämään puumalalaisissa ruokakaupoissa elintarvikeostoksiin.

Koulun aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin päiväkodin koulusiivessä esiopetuksen tiloissa ma-pe aamuisin klo 7-8.55 ja iltapäivisin klo 13.10-16.30. Toimintaan osallistui noin 25 lasta eskarilaisista kolmasluokkalaisiin.

Keväällä ja syksyllä 2020 toimi kahdeksan erilaista koulun järjestämää kerhoa. Kerhojen vetäjinä toimivat opettajat ja koulunkäynninohjaajat. Haja-asutusalueiden oppilaille tarjottiin kerhokuljetusta kahdesti viikossa.

Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin (17 000e) kohdennettiin joustavassa esi- ja alkuopetuksessa työskentelevän osa-aikaisen koulunkäynninohjaajan palkkakuluihin. Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin (20 000e) kohdennettiin yhden erityisopettajan palkkakuluihin.

Uutta rahoitusta haettiin ja saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä esi- ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin (5 000e), esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen (22 000e) sekä tutoropettajien toimintaan ja osaamiseen kehittämiseen (5 000e). Lisäksi haettiin ja saatiin valtion erityisavustusta esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2020-2021 (24 156e). Koulun kerhotoiminnan erityisavustusta saatiin 5 000e.

Esiopetuksen toimintamenot alittavat talousarvion 9,0 %:lla (6 665,53 €:lla).

Perusopetuksen toimintatulot ylittävät talousarvion 45,9 %:lla (16 134,72 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 15,8 %:lla (335 080,63 €:lla). Toimintakate alitti talousarvion 16,8 %:lla (351 015,35 €:lla).

Esiopetuksen toimintakate/oppilas on 10 332 € ja alittaa asetetun tavoitteen 214 €:lla. Oman perusopetuksen toimintakate/oppilas on 14 485 € ja alittaa asetetun tavoitteen 3 437 €:lla.

Kokonaisuudessaan opetuspalvelujen toimintatulot ylittävät talousarvion 45,9 %:lla (16 134,72 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 15,8 %:lla (348 544,30 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 16,8 %:lla (364 679,02 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 10,0 % pienempi (201 319,02 €).

2.4. VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa päiväkotijärjestelmä ja perhepäivähoitaja. Lapselle turvataan koko varhaiskasvatuksen ajan hänen ikä- ja kehitystasonsa mukainen kasvatus, opetus ja hoito. Lapsen kasvupolku suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö on lapsilähtöinen, monipuoliseen leikkiin ja toimintaan kannustava.

Palvelujohtaja	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö- % 2020	Muutos, % 2019-2020
Päiväkodin toimintakate €/hoitopäivä	113	100	100	79,92	79,9	-29,3
Vakinainen henkilöstö osallistuu vuosittain täydennyskoulutukseen% henkilöstöstä	83	100	100	62,5	62,5	-24,7
Eritasoista tukea tarvitsevat lapset saavat tarvitsemansa tuen % lapsista	100	100	100	60	60,0	-40,0
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	11 867	0	0	6 479,00		-45,4
Toimintamenot	-530 176	-550 000	-550 000	-483 493,71	87,9	-8,8
TOIMINTAKATE	-518 309	-550 000	-550 000	-477 014,71	86,7	-8,0
<i>Toimintakate euroa/asu- kas</i>	<i>-242</i>	<i>-252</i>	<i>-252</i>	<i>-224</i>	88,7	-7,4
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	11 867	0	0	6 479,00		-45,4
Toimintamenot	-429 817	-431 860	-431 860	-414 127,75	95,9	-3,7
TOIMINTAKATE	-417 950	-431 860	-431 860	-407 648,75	94,4	-2,5

Toiminnan ja talouden toteuma

Kevätkausi:

Päiväkodissa oli 25 lasta, joista yksi lopetti paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Kaksi perhepäivähoidon lasta oli osa-aikaisesti päiväkodissa. Kahdeksan yhtenäiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7 tai 16.30 jälkeen.

Kasvatushenkilöstöä oli 4,77 ja lisäksi perhepäivähoitaja työskenteli osa-aikaisesti päiväkodissa.

Koska keväällä koronaepidemian aikana päiväkodissa oli vähän lapsia, niin henkilökuntatarve oli vähäinen. Kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa työskenteli vuoroviikoin teknisen toimen alaisina ja yksi oli lomautettuna 1.3. -31.5.2020 välisen ajan. Koko henkilöstö piti kaikki pitämättömät ja osaksi uudet lomat kevään aikana.

Koronaepidemiasta johtuen päiväkodin toiminta suunniteltiin päiväkohtaisesti lasten todellisten läsnäolojen mukaan, huomioiden kuitenkin toiminnan monipuolisuus.

Kesäkausi:

Kesällä päiväkodissa oli aikaisempia kesiä enemmän lapsia (17) sekä kuusi koululaista. Lisäksi päiväkodissa oli yksi vieraspaikkakuntalainen lapsi huoltajan ollessa työssä Puumalassa.

Leikkipuistotoimintaa järjestettiin 1.-3. -luokkien oppilaille 6.-31.7.2020 välisenä aikana. Lapset toimivat esiopetuksen tiloissa kahden koulunkäynninohjaajan ohjaamina kolmena päivänä viikossa klo 10- 13.00 välisenä aikana. Kaikkiaan toimintaan osallistui 17 lasta ja osallistujien määrä vaihteli päivittäin 4-10 lapseen. Leikkipuistotoiminta sai erinomaista palautetta sekä lapsilta että huoltajilta, joten se päätettiin vakiinnuttaa tulevien kesien toiminnaksi.

Syyskausi:

Päiväkodissa oli 23 lasta. Perhepäivähoidossa oli 2 lasta, jotka olivat myös osa-viikkoisina päiväkodissa. Kuusi yhtenäiskoulun lasta oli päiväkodissa ennen klo 7 tai klo 16.30 jälkeen.

Kasvatushenkilöstöä oli 5 ja yksi perhepäivähoitaja, joka työskenteli osa-aikaisena vuoden loppuun. Lisäksi päiväkotiin saatiin palkattua osa-aikainen varhaiskasvatuksen opettaja valtion korona-avustuksella.

Syksyllä toiminta normalisoitui, kun lapset palasivat täysimääräisinä päiväkotiin.

Päiväkodin ja Puumalan kunnan liikuntapalvelujen yhteinen liikuntahanke ennätettiin aloittaa ennen koronaepidemiaa kahdella EsLin järjestämällä lasten tanssitunnilla. Hankkeen esittelyä lasten huoltajille eikä suunniteltuja uimahalliretkiä ennätetty järjestää. Kesällä järjestettiin hankkeeseen suunniteltu lasten tutustumisretki Norppapolulle. Syksyllä ehdittiin tanssia kaksi kertaa Tanssin tahtiin ja tehtiin kolme uimahalliretkiä Juvan uimahalliin.

Päiväkodin henkilöstö- ja tiimipalaverit pidettiin viikoittain maaliskuulle saakka, mutta koronaepidemian puhjettua kokouksia ei enää pidetty. Opettajien ja lastenhoitajien työillassa tehtiin varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma keväälle. Koko henkilöstön työillassa käsiteltiin henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn tuloksia yhdessä palvelujohtajan kanssa.

Koronaepidemiasta johtuvan vajaan henkilöstön vuoksi toimintavuoden arviointia ei keväällä tehty, eikä kehityskeskusteluja pidetty. Loppuvuodesta tiimipalavereja pidettiin harvakseltaan ja arviointipalaveri kevään ja kesän osalta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuloja ei oltu varattu lainkaan mutta saimme valtion erityisavustusta vuoden 2020 osalta 6 150,00 € ja muita tuloja 329,00 €. Toimintamenot alittivat talousarvion 12,1 %:lla (66 506,29 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 13,3 %:lla (72 985,29 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 8,0 % pienempi (41 294,29 €).

2.5. NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT

Palvelusuunnitelma:

Nuorisopalvelut luo edellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin sekä omaehtoiseen toimintaan nuorisolain edellyttämällä tavalla yhdessä muiden paikallisten ja alueellisten nuorisovaltuustojen kanssa. Kaikessa toiminnassa korostuu lasten ja nuorten osallisuus nuorisovaltuuston toimessa nuorten asioiden virallisena esiintuojana ja kommentoijana. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorille apua löytää ne palvelut, joita nuori tarvitsee päästäkseen elämässään eteenpäin.

Liikuntapalvelut järjestää monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana muut Puumalassa liikuntaa järjestävät paikalliset ja alueelliset tahot. Liikuntapalvelut tarjoaa myös toimitiloja ja taloudellista tukea puumalalaisille liikuntaa järjestäville yhdistyksille ja ryhmille.

Vapaa-aikasihteeri	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö-% 2020	Muutos, %, 2019-2020
Nuorisovaltuuston kokoukset/kokoontumiset	10	7	7	8	114,3	-20,0
Nuorten ja päättäjien yhteiset tilaisuudet	1	1	1	0	0,0	-100,0
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 13-20 v. nuorille, tuntia	150	200	200	240	120,0	60,0
Nuorisotilan avoimien ovien toiminta 9-12 v. nuorille, tuntia	150	200	200	142	71,0	-5,3
Senioriliikunta, ryhmiä	10	8	8	4	50,0	-57,9
Työkäisten liikunta, ryhmiä	3	1	1	3	300,0	0,0
Kuntosalin kävijämäärä, käyntikertoja	12 306	12 000	12 000	9 468	78,9	-23,1
Urheiluhallin käyttäjämaksujen osuus käyttömenoista	34	50	50	40	80,8	18,8
Lisäresurssin saaminen hanketoiminnan kautta, hankkeita	3	4	4	4	100,0	200,0
Lasten ja nuorten moniammatillisen työryhmän kokoontumiskerrat	10	5	5	7	140,0	200,0
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	121 810	89 600	89 600	76 890,11	85,8	-36,9
Toimintamenot	-445 970	-404 085	-404 085	-363 415,96	89,9	-18,5
TOIMINTAKATE	-324 160	-314 485	-314 485	-286 525,85	91,1	-11,6
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-151</i>	<i>-144</i>	<i>-144</i>	<i>-134</i>	93,16	-11,0
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	99 865	70 840	70 840	56 950,11	80,4	-43,0
Toimintamenot	-205 225	-235 430	-235 430	-167 370,99	71,1	-18,4
TOIMINTAKATE	-105 360	-164 590	-164 590	-110 420,88	67,1	4,8

Toiminnan ja talouden toteuma

Nuorisopalvelut järjestivät toimintaa lapsille ja nuorille suunnitelmien mukaisesti. Tärkeimmät palvelut olivat tammi-helmikuussa sekä syys-joulukuussa nuorisotalon avoimet ovet 7. lk -20 v. nuorille perjantai- ja lauantai-iltaisain sekä Minitalo tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin 3.-6. -luokkalaisille. Koronapandemiasta johtuneen poikkeustilan takia kaikki nuorisotalo- ja kerhotoiminta oli keskeytettyä sekä nuorisotalo ja urheiluhalli suljettu kaikilta käyttäjiltä 16.3.-31.5.2020. Em. tilat avattiin 1.6.2020 noudattaen THL:n, AVIn ja ESSOTEn ohjeistusta, joiden mukaan toimintaa järjestettiin myös syksyllä.

Kerhotoiminnan yhteishanke on saanut aluehallintovirastolta erityisavustusta lasten ja nuorten harrastustoimintaan, jolla Minitalotoiminta ja kerhotoiminta rahoitettiin. Heinäkuussa järjestetty Lasten

Kesäviikko sai edelleen positiivista palautetta osallistujilta. Nuorisovaltuusto on toiminut aktiivisesti nuorten asioiden asiantuntijana sekä järjesti Nuorten Kemmakat elokuussa. Juvan, Rantasalmen ja Puumalan kuntien nuorisopalvelujen yhteinen Kesäauto –hanke toi kesätoimintaa puumalalaisille lapsille ja nuorille kesäelokuussa, noin 7 päivänä kuukaudessa. Kesäauto –hankkeen rahoituksesta 90 % vastasi aluehallintovirasto myöntämällä nuorisotoiminnan alueelliseen ja paikalliseen kehittämiseen tarkoitettua erityisavustuksen. Kesäauto-hankkeen hallinnoinnista vuonna 2020 vastasi Puumalan kunta.

Etsivä nuorisotyö on osa nuorisopalvelujen tehtäväkenttää. Etsivän nuorisotyöntekijän sijaisuus muuttui osa-aikaiseksi työntekijän vaihdoksen yhteydessä 23.3.2020. Osa-aikaistamisen syynä on aluehallintoviraston myöntämä etsivän nuorisotyön erityisavustus vain 0,5 henkilötyövuodelle. Etsivän nuorisotyön on tavoittanut tuen tarpeessa olevia puumalalaisia 15-29 -vuotiaita nuoria mahdollisimman varhain ja auttanut heitä tarvitsemansa tuen ja palvelujen piiriin. Etsivän nuorisotyön palvelu on aina nuorelle vapaaehtoista. Etsivä nuorisotyöntekijä on pienessä kunnassa ”Ohjaamo-palvelu”, joka neuvoo ja tarvittaessa konkreettisesti menee nuoren kanssa hänen tarvitsemien palvelujen luokse, joista kaikki eivät välttämättä ole tarjolla Puumalassa. Etsivän nuorisotyön tukena Puumalassa on paikallinen monialainen verkosto.

Nuorisopalvelujen kohdeavustuksia myönnettiin nuorisotoimintaan yhden kerran, 415 €.

Tammi-maaliskuussa liikuntapalvelut tarjosi eri kohderyhmille suunnattuja maksuttomia liikuntaryhmiä sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Uimahalliretkiä Juvan Sampolaan järjestettiin kevään aikana kolme kertaa. Kaikki ohjattu liikuntatoiminta päättyi poikkeuslain mukaisesti 16.3.2020, samalla suljettiin sisäliikuntatilat kaikilta käyttäjiltä. Liikuntapalvelujen määräaikaisen liikunnanohjaajan työsuhde päättyi 30.4.2020, eikä tehtävää koronapandemian poikkeusolojen aikana vakinaistettu. Näin ollen poikkeustilain päättymisen jälkeen kesällä ei järjestetty liikuntaryhmiä tai -tapahtumia.

Syyskuussa palkattiin liikunnanohjaaja toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Liikuntaryhmät käynnistyivät syyskuun puolivälissä, osa edellisen kauden liikuntaryhmistä siirtyi kansalaisopiston toiminnaksi. Sampolan uimahallikäyntejä järjestettiin 9 kertaa. Liikuntapalvelut tarjosi Sampolassa uinninopetusta 4 kertaa 0.-2. lk, 3 kertaa 7 lk. ja 2 kertaa varhaiskasvatuksen ryhmälle. Liikunnanohjaaja tarjosi kuntalaisille elintapaohjausta ja liikuntaneuvontaa.

Kuntalaisten osallisuutta liikuntapalveluihin edustava LIITO-työryhmä kokoontui 3 kertaa. Käyttäjäpalautetta varten urheiluhallilla on palautelaatikko. Joulukuussa kuntalaisilta kerättiin palautetta liikuntapaikoista ja -toiminnasta avoimella nettikyselyllä. Liikuntapalvelujen kohdeavustuksia liikuntatoimintaa järjestäville tahoille myönnettiin 13 kertaa, yhteensä 4 984,60 €.

Kilpailu- ja kuntoliikuntatoimintaa toteutettiin yhdessä paikallisten urheiluseurojen kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti kesällä. Talven liikuntatapahtumien peruuntumiseen syynä oli erittäin vähäluminen talvi.

Nuoriso- ja liikuntapalvelujen toimintatulot alittavat talousarvion 14,2 %:lla (12 709,89 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 10,1 %:lla (40 669,04 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 8,9 %:lla (27 959,15 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 11,6 % pienempi (37 634,15 €).

2.6. AIKUISKOULUTUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Puumalan kansalaisopisto järjestää alueen asukkaille vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää tarvittaessa maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestävä kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Kansalaisopiston rehtori	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö-% 2020	Muutos, %, 2019-2020
Opiskelijoiden lukumäärä	2 140	1 800	1 800	1 709	94,9	-20,1
Opetustuntien lukumäärä	3 370	3 200	3 200	2 703	84,5	-19,8
Toimintakate €/opetustunti	74,62	83,53	83,53	93,48	111,9	25,3
Toimintakate €/opiskelija	117,51	148,49	148,49	147,86	99,6	25,8
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	46 186	42 310	42 310	37 667,81	89,0	-18,4
Toimintamenot	-297 658	-309 590	-309 590	-290 354,10	93,8	-2,5
TOIMINTAKATE	-251 472	-267 280	-267 280	-252 686,29	94,5	0,5
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	<i>-117</i>	<i>-123</i>	<i>-123</i>	<i>-119</i>	96,7	1,1
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	46 186	42 310	42 310	37 667,81	89,0	-18,4
Toimintamenot	-254 419	-276 040	-276 040	-238 164,13	86,3	-6,4
TOIMINTAKATE	-208 233	-233 730	-233 730	-200 496,32	85,8	-3,7

Toiminnan ja talouden toteuma

Kansalaisopisto toimi normaalisti koronaepidemian aiheuttamaan toiminnan lopettamiseen asti 17.3.

Kesällä toimintaa oli lyhennettynä: Kesä-Puumala tanssii ja kesäjooga -kurssit toteutettiin rajoitetulla opiskelijamäärällä.

Syksyllä opetus alkoi kaikissa ryhmissä rajoitetuilla opiskelijamäärillä koronarajoitusten mukaisesti. Joulukuussa koulun tilat sulkeutuivat kansalaisopiston ryhmiltä. Kaikkia ryhmiä ei saatu siirrettyä muihin tiloihin. Muutamilta ryhmiltä opetus loppui joulukuussa 1-2 kertaa normaalia aikaisemmin.

Opetusta annettiin yhteensä heinäkuun loppuun mennessä 1 100 tuntia. Tästä kesän opetusta oli koronan rajoitusten vuoksi vain 26 tuntia. Syksyllä opetusta annettiin 1 603 tuntia. Koko vuonna opetusta oli siis 2 703 tuntia. Koronarajoitusten vaikutus näkyy siis selvästi vähentyneenä tuntimääränä.

Opiskelijoita oli nettona 501, joista miehiä 122 ja naisia 379. Vuonna 2019 netto opiskelijamäärä oli 601, joista 138 miehiä ja 463 naisia. Luvuissa on selvästi havaittavissa koronaepidemian tuomaa vaikutusta, laskua oli 100 opiskelijaa vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Kurssilaisia oli 1 709, joista miehiä 321 ja naisia 1 388. Vuonna 2019 kurssilaisia oli 2 140, joista miehiä 422 ja naisia 1 718. Koronaepidemian vaikutus näkyy myös kurssilaisten määrässä, laskua 431 vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Aikuiskoulutuspalvelujen toimintatulot alittavat talousarvion 11,0 %:lla (4 642,19 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 6,2 %:lla (19 235,90 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 5,5 %:lla (14 593,71 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 0,5 % suurempi (1 214,29 €).

2.7. KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Palvelusuunnitelma: Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen. Lisäksi kirjastolaitos edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä.

Kulttuuripalvelut edistää ihmisten henkistä hyvinvointia. Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia, näyttelyitä ja retkiä sekä edistää paikallisten harrastajien toimintaa ja verkostoitumista. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa Liehtalanniemen museotilan ja Salpalinja-bunkkerin toiminnasta sekä koordinoi höyrylaiva s/s Wennon toimintaa yhteistyössä Puumalan veneseuran kanssa. Kulttuuripalvelut tukee saumattomasti kunnan matkailupalveluita ja osallistuu kuntamarkkinointiin.

Markkinointipäällikkö	TP 2019	TA 2020	MUUTETTU TA 2020	TP 2020	Käyttö- % 2020	Muutos, %, 2019- 2020
Kirjaston aukiolotuntien määrä	3 762	3 300	3 300	2 225	67,4	-40,9
Lainojen määrä	19 763	19 000	19 000	13 306	70,0	-32,7
Toimintakate €/laina	11,82	7,38	7,38	9,51	128,9	-19,5
Kirjahankintojen määrä/1000 asukasta (OKM:n vähimmäistavoite: 350)	426	350	350	947	270,6	122,3
Järjestetyt kulttuuritapahtumat	49	20	20	20	100,0	-59,2
TALOUS (sis+ulk)						
Toimintatulot	16 576	13 170	13 170	14 242,85	108,1	-14,1
Toimintamenot	-250 218	-253 175	-253 175	-238 622,82	94,3	-4,6
TOIMINTAKATE	-233 642	-240 005	-240 005	-224 379,97	93,5	-4,0
<i>Toimintakate euroa/asukas</i>	-109	-110	-110	-105	96	-3,3
TALOUS (ulk)						
Toimintatulot	16 576	13 170	13 170	14 242,85	108,1	-14,1
Toimintamenot	-240 718	-243 125	-243 125	-225 512,82	92,8	-6,3
TOIMINTAKATE	-224 142	-229 955	-229 955	-211 269,97	91,9	-5,7

Toiminnan ja talouden toteuma

Kirjaston lähipalvelu oli suljettuna koronaepidemian takia keväällä kolme kuukautta. Puhelinpalvelu, verkkokirjaston palvelut ja kokoelmatyö jatkuivat eikä henkilöstöä lomautettu. Myös omatoimikirjasto oli suljettu. Mikkelin seutukirjasto huomioi kaventuneen palvelutarjonnan laskuttamalla kirjastopalveluista maaliskuis-, huhti- ja toukokuun ajalta vain 2/3 talousarvioon kirjatusta ostopalvelusta.

Koronaepidemian ja kokoontumisrajoitusten myötä suuri osa kevään ja kesän kulttuuritapahtumista peruttiin tai toteutettiin pienimuotoisemmin. Saimaan kauneimpien sävelien Viimeiset kiusaukset -ooppera ei toteutunut. Sen sijaan järjestettiin kolme kirkkokonserttia yhteistyössä Puumalan seurakunnan kanssa. Myös s/s Wennon maanantairisteilyt peruttiin ja Saimaan höyrylaivaregatta siirtyi kesälle 2021. Elokuussa järjestettiin viidennet Puumalan Kirjakemmakat -tapahtuma, jonka kävijämäärässä näkyi koronaepidemian aiheuttamaa pudotusta. Kirjailijavieraslista oli kuitenkin monipuolinen ja tasokas. Kirjasto valitsi Puumalan Vuoden lukijan Kirjakemmakoiden yhteydessä. Kulttuuriavustuksia myönnettiin kahdelle yhdistykselle sekä huomioitiin Aaro Okkola Puumalan kulttuuripalkinnolla kesäkuussa.

Liehtalanniemen museotila oli avoinna yleisölle kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun ja rekisteröityjä vieraita kirjattiin 1 652. Liehtalasta tuotettiin uusi imagoesite suomeksi sekä englanniksi sekä uudistettiin opastusmoniste. Salpalinja-bunkkeri oli avoinna heinäkuun, jolloin korsuun oli mahdollista tutustua veloituksetta kesäoppaan johdolla. Bunkkerin kävijämäärä lähes kaksinkertaistui edellisestä kesästä 1 814 kävijään.

Lasten kesäviikko järjestettiin heinäkuussa yhdessä nuoriso- ja liikuntapalvelujen, yrittäjien ja muiden toimijoiden kanssa. Ohjelmaviikko painottui ulkoilma-aktiviteetteihin.

Saimaa Geopark -tietoutta edistettiin yhdessä matkailupalveluiden markkinoinnin ja tuotekehityksen kanssa. Joulukuussa tuli julki, että Unescon asiantuntijajäsenistö äänesti Saimaa Geoparkin virallisen statuksen puolesta. Lopullisen päätöksen tekee UNESCO:n hallintoneuvosto kesään 2021 mennessä.

Koronaepidemia vaikutti myös joulujalan tapahtumatarjontaan ja esim. itsenäisyyspäivän juhla järjestettiin ilman yleisöä suoratoistona kirkosta. Kulttuuripalvelut kustansi jouluaiheisen valotaideteoksen, joka tervehti pimeällä liikkuvia Hollituvan päätyseinässä marraskuun lopusta loppiaiseen saakka.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintatulot ylittävät talousarvion 8,1 %:lla (1 072,85 €:lla). Toimintamenot alittavat talousarvion 5,7 %:lla (14 552,18 €:lla). Toimintakate alittaa talousarvion 6,5 %:lla (15 625,03 €:lla).

Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate oli 3,9 % pienempi (9 262,03 €).